Lieta Nr.A42167305
AA43-0743-07/19

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2007.gada 16.novembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs M.Vīgants,
tiesneši M.Birzgalis un E.Puriņš

piedaloties pieteicēja *O.S.* pilnvarotajai pārstāvei zvērinātai advokātei Brigitai Stenclavai un atbildētāja Valsts meža dienesta pārstāvim Kasparam Skromulim

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu *O.S.* pieteikumā par Valsts meža dienesta ģenerāldirektora 2004.gada 9.decembra lēmuma Nr.S-81/10.6/1-13 atcelšanu un pienākuma noteikšanu izsniegt atļauju koku kailcirtes veikšanai, sakarā ar pieteicēja apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2006.gada 19.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] *O.S.* (turpmāk tekstā – pieteicējs) 2004.gada 24.septembrī vērsās ar iesniegumu Valsts meža dienesta (turpmāk VMD) Ogres virsmežniecības Birzgales mežniecībā un lūdza izsniegt atļauju kailcirtes veikšanai Ogres rajona Birzgales pagasta saimniecības */dzēsts saimniecības nosaukums/* meža 1.kvartāla 8., 12., 16.nogabalos.

[2] VMD Ogres rajona Birzgales mežniecības mežzinis 2004.gada 24.septembrī pieņēma lēmumu Nr.24 par atteikšanos izsniegt ciršanas apliecinājumu.

[3] Par šo lēmumu pieteicējs iesniedza sūdzību Ogres virsmežniecībā un Ogres virsmežniecības virsmežzinis 2004.gada 25.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.282, ar kuru atstāja negrozītu pārsūdzēto Lēmumu par atteikšanos izsniegt ciršanas apliecinājumu.

[4] Pieteicējs Ogres virsmežniecības virsmežziņa 2004.gada 25.oktobra lēmumu Nr.282 apstrīdēja VMD ģenerāldirektoram, kurš

2004.gada 9.decembrī pieņēma lēmumu Nr. S-81/10.6/1-13 (turpmāk VMD ģenerāldirektora Lēmums), ar kuru atstāja negrozītu Ogres virsmežniecības 2004.gada 25.oktobra lēmumu Nr. 282.

VMD ģenerāldirektora Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem apstākļiem.

[4.1] Meža likuma 39.pants nosaka, ka meža īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam no VMD jāsaņem apliecinājums koku ciršanai un tas izsniedzams mēneša laikā pēc meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja rakstveida pieteikuma saņemšanas.

Savukārt Meža likuma 40.pants norāda, ka apliecinājumu neizsniedz, ja:

1) plānotā darbība neatbilst normatīvo aktu prasībām;
2) meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs pieteikumā nav uzrādījis Ministru kabineta 2003.gada 15.aprīļa noteikumos Nr.169 „Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi" noteikto informāciju (piemēram, personas kods, pilnvaras numurs) vai nav iesniedzis Meža likuma 29.pantā noteikto informāciju;
3) meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs nav iesniedzis meža inventarizācijas materiālus.

[4.2] No lietas materiāliem redzams, ka Ogres zemesgrāmatu nodaļas Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr.42 attiecībā uz īpašumu */dzēsts saimniecības nosaukums/* ierakstīts aizliegums *O.S.* (pieteicējam) atsavināt un apgrūtināt ar lietu un saistību tiesībām zemesgabalu */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*, kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/*, 33,29 ha platībā, kas ietilpst nekustamā īpašuma */dzēsts saimniecības nosaukums/*, Ogres rajona Birzgales pagastā, kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/*, sastāvā. Nodrošinātais prasījums – īpašuma tiesība. Ieraksts zemesgrāmatas nodalījumā izdarīts, pamatojoties uz Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2004.gada 23.aprīļa lēmumu lietā Nr.C04263504, C-2635/04, Žurnāls Nr.300000749011, lēmuma datums: 30.04.2004, tiesnesis Ligita Ertmane.

Administratīvā akta pamatojumā norādīts, ka pieteiktā darbības vieta ietilpst zemesgabalā */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*, turklāt minētajam objektam izstrādāta jauna meža inventarizācijas lieta un zemes lietojuma plāns. Līdz ar to aizlieguma atzīmē noteiktais ir attiecināms uz konkrēto pieteikumu un ir izvērtējams.

[4.3] VMD ģenerāldirektora Lēmumā minēts, ka Civillikuma 1081.pants nosaka: „Ja īpašnieka rīcība par nekustamu īpašumu aprobežota ar tiesas lēmumu vai ar līguma vai testamenta noteikumu, tad šis aizliegums ir spēkā pret trešām personām tikai tad, kad tas ierakstīts zemes grāmatās."

Līdz ar to secināts, ka augstāk minētais aizliegums ir spēkā un pienācīgi ievērojams. Savukārt Civillikuma 1082.pants paredz, ka īpašuma lietošanas tiesības aprobežojumu noteic vai nu likums, vai tiesas lēmums, vai arī privāta griba ar testamentu vai līgumu, un šis aprobežojums var attiekties kā uz dažu lietu tiesību piešķiršanu citām personām, tā arī uz to, ka īpašniekam jāatturas no zināmām lietošanas tiesībām, vai arī jāpacieš, ka tās izlieto citi.

Pieteicējam noteikts tiesisks aizliegums atsavināt un apgrūtināt ar lietu un saistību tiesībām zemesgabalu */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*, kas ietilpst īpašumā */dzēsts saimniecības nosaukums/*.

[4.4] Atbildētāja rīcībā ir 2003.gada 20.maija rokasnaudas līgums, kas noslēgts starp pieteicēju un *I.F.*. No līguma izriet, ka pieteicējs pārdos daļu (zemesgabalu */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*) no īpašuma */dzēsts saimniecības nosaukums/*. Pastāv strīds par to, vai Lēmumā par prasības nodrošināšanu noteiktais aizliegums atsavināt un apgrūtināt ar lietu un saistību tiesībām attiecas uz koku ciršanu un līdz ar to, faktiski aizliedz koku ciršanu.

Civillikuma 4.pants paredz, ka likuma noteikumi iztulkojami vispirms pēc to tieša jēguma, vajadzības gadījumā tie iztulkojami arī pēc likuma sistēmas, pamata un mērķa, un, beidzot, arī pēc analoģijas.

Administratīvajā aktā minēts, ka minētie iztulkošanas noteikumi ir ievērojami, noskaidrojot civiltiesiskā ceļā noteiktā prasības nodrošinājuma līdzekļa būtību.

[4.5] VMD ģenerāldirektora Lēmumā secināts, ka koku izciršana nav traktējama kā nekustamā īpašuma atsavināšana, tādēļ konkrētajā gadījumā pieteicējam nelabvēlīga administratīva akta izdošana ir saistāma ar lēmumā par prasības nodrošinājumu noteikto aizliegumu pieteicējam apgrūtināt nekustamo īpašumu ar lietu un saistību tiesībām.

Atbildētājs secina, ka pieteicējam ir aizliegts apgrūtināt konkrēto strīdus zemesgabalu ar lietu un saistību tiesībām, piemēram, servitūtiem, hipotēkām, citiem pienākumiem. Pēc koku izciršanas kailcirtē (galvenais cirtes veids) uz konkrēto zemesgabalu būs attiecināmi noteikumi, kas uzliek meža īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam pienākumu atjaunot mežaudzi, kā arī var iestāties likumā paredzētais aizliegums veikt galveno cirti, ja normatīvajos aktos noteiktajos termiņos un kvalitātē nav atjaunots mežs.

Koku ciršana nekustamajā īpašumā, kam noteikts lietu un saistību tiesību apgrūtinājuma aizliegums, būs prettiesiska, jo pēc šāda pieteicēja ieplānotā darbība apgrūtinās šo īpašumu ar atjaunošanas pienākumu. Līdz ar to secināts, ka ir aizliegta koku izciršana nekustamajā īpašumā, attiecībā uz kuru zemesgrāmatā ierakstīta aizlieguma atzīme.

[5] Pieteicējs VMD ģenerāldirektora Lēmumu pārsūdzēja Administratīvajā rajona tiesā un pieteikumā lūdz atcelt VMD ģenerāldirektora Lēmumu un noteikt atbildētājam pienākumu izsniegt pieteicējam atļauju kailcirtes veikšanai Ogres rajona Birzgales pagasta saimniecības */dzēsts saimniecības nosaukums/* meža 1.kvartālā 8., 12., 16. nogabalos.

Pieteicējs uzskata VMD ģenerāldirektora Lēmumu par nepamatotu un nelikumīgu šādu apsvērumu dēļ.

[5.1] Civilprocesa likuma 139.pantā noteikti prasības nodrošināšanas līdzekļi, un ar lēmumu par prasības nodrošināšanu pieteicējam noteikts aizliegums atsavināt un apgrūtināt ar lietu un saistību tiesībām zemesgabalu */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*, kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/*, kas ietilpst nekustamā īpašuma */dzēsts saimniecības nosaukums/*, Ogres rajona Birzgales pagastā, kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/*, sastāvā un zemesgrāmatas nodalījumā ierakstīta šāda aizlieguma atzīme.

Pieteikumā norādīts, ka pieteicējam nav noteikts aizliegums izmantot viņam piederošo zemesgabalu */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/,* kas ietilpst nekustamā īpašuma */dzēsts saimniecības nosaukums/* sastāvā, tādēļ pieteicējs ir tiesīgs iegūt no šā zemes gabala visus iespējamos labumus un arī veikt meža izciršanu.

Tas apstāklis, ka nekustamā īpašuma */dzēsts saimniecības nosaukums/* sastāvā ietilpstošajam zemes gabalam */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* piešķirts jauns kadastra numurs, izstrādāta inventarizācija un zemes lietojuma plāns, neatņem pieteicējam īpašuma tiesības uz šo zemesgabalu, kā arī neatņem pieteicējam tiesības šajā zemesgabalā apstrādāt zemi, veikt meža apsaimniekošanu, izcirst kokus, medīt, jo īpašuma tiesības paredz arī sava īpašuma lietošanu.

[5.2] Lēmums par prasības nodrošināšanu neatņem pieteicējam īpašuma tiesības uz zemes gabalu un neierobežo pieteicēja tiesības lietot zemesgabalu. Lēmumā par prasības nodrošināšanu precīzi norādīts prasības nodrošinājuma veids un lēmumu nevar tulkot paplašināti, neatļaujot pieteicējam veikt kailcirti Ogres rajona Birzgales pagasta saimniecības */dzēsts saimniecības nosaukums/* meža 1.kvartālā 8., 12., 16. nogabalos.

[6] Atbildētājs paskaidrojumā tiesai norāda, ka neatzīst pieteikumu šādu apsvērumu dēļ.

[6.1] Ciršanas apliecinājumu izsniegšanu reglamentē Meža likuma 39. un 40.pants. Pamatojoties uz Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2004.gada 18.oktobra spriedumu lietā Nr.C04263504, C-2635/04, no nekustamā īpašuma */dzēsts saimniecības nosaukums/* atdalīts zemes gabals */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* 33,29 hektāru platībā ar kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/*. Uz minēto īpašuma tiesības atzītas

A.Filuškinai, līdz ar to zemes gabalam, kurā pieteicējs plāno veikt kailcirti, ir cits īpašnieks.

[6.2] Ogres zemesgrāmatu nodaļas Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. 42 īpašumam */dzēsts saimniecības nosaukums/* ierakstīta aizlieguma atzīme. Saimnieciskajai darbībai piesakāmā vieta ietilpst zemesgabalā */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*, tādēļ Lēmumā par prasības nodrošināšanu noteiktais aizliegums attiecināms uz pieteikumu atļaut veikt kailcirti.

[6.3] Atbilstoši Civillikuma 1081.pantam un 1082.pantam iepriekš minētais aizliegums ir tiesisks un pienācīgi ievērojams.

Atbildētāja norāda, ka pastāv strīds par to, vai lēmumā par prasības nodrošināšanu noteiktais aizliegums atsavināt un apgrūtināt ar lietu un saistību tiesībām ietver arī aizliegumu cirst kokus.

Civillikuma 1.pants nosaka, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības un šāds princips ņemams vērā, iztulkojot iepriekš minētās Civillikuma normas.

Civillikuma 4.pants paredz, ka likumu noteikumi iztulkojami vispirms pēc to tieša jēguma; vajadzības gadījumā tie iztulkojami arī pēc likuma sistēmas, pamata un mērķa, un, beidzot, arī pēc analoģijas. Atbildētājs paskaidro, ka iztulkošanas noteikumi jāievēro, noskaidrojot piemērotā prasības nodrošinājuma līdzekļa būtību.

[6.4] Atbildētājs norāda, ir aizliegts apgrūtināt strīdus zemesgabalu ar jebkādām lietu un saistību tiesībām, to skaitā servitūtiem, hipotēkām un citiem pienākumiem. Koku izciršana nav traktējama kā nekustamā īpašuma atsavināšana. Šajā lietā nozīme ir aizliegumam apgrūtināt ar lietu un saistību tiesībām.

Pēc koku izciršanas kailcirtē (galvenās cirtes veids) uz konkrēto zemesgabalu attieksies noteikumi par meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākumu atjaunot mežaudzi, kā arī var iestāties likumā paredzētais aizliegums veikt galveno cirti, ja mežs nav atjaunots normatīvajos aktos noteiktajos termiņos un kvalitātē.

Atbildētājs par prettiesisku uzskata koku ciršanu īpašumā, kam noteikts lietu un saistību apgrūtinājuma aizliegums, jo pēc būtības īpašums tiks apgrūtināts ar meža atjaunošanas pienākumu. Ja nekustamajam īpašumam zemesgrāmatā ierakstīta aizlieguma atzīme, tad ir aizliegts izcirst uz minētā zemesgabala augošus kokus.

Atbildētājs, aizsargājot vienu privātpersonu no citas privātpersonas ļaunprātīgas rīcības, kas vērsta uz sev nepiederošas mantas izlietošanu, ir ievērojis APL 5.pantā noteiktos principus.

[7] Ar Administratīvās rajona tiesas 2006.gada 19.jūnija spriedumu noraidīts *O.S.* pieteikums.

Tiesas spriedums pamatots ar šādiem apsvērumiem.

[7.1] Tiesa secināja, ka strīds lietā pastāv par to, vai lēmumā par prasības nodrošināšanu noteiktais aizliegums atsavināt un apgrūtināt ar lietu un saistību tiesībām attiecas uz zemes augošu koku ciršanu un līdz ar to aizliedz koku izciršanu.

Lēmumā par prasības nodrošināšanu noteiktais aizliegums atsavināt un apgrūtināt ar lietu un saistību tiesībām attiecas uz zemes gabalu, uz kura atrodas pieteicējam piederošais mežs. Par pamatotu tiesa uzskata atbildētāja atsaukšanos uz Civillikuma 852.pantu un 855.pantu.

Atzīstot, ka uz zemes augošie koki ir uzskatāmi par blakus lietu un uz tiem attiecināmi tie paši noteikumi, kas uz galveno lietu – zemi uz kuras koki aug. Secināms, ka aizliegums atsavināt un apgrūtināt ar lietu un saistību tiesībām attiecas arī uz kokiem.

[7.2] Administratīvā rajona tiesa spriedumā atsaukusies uz Latvijas Senāta Civilā kasācijas departamenta 1939.gada 15.jūnija spriedumu lietā Nr.518 kurā minēts, ka galvenās un blakus lietas sakars turpinās, kamēr vien īpašnieks ar savu gribu izbeidz šo sakaru.

Minētajā spriedumā atzīts, ka īpašnieka griba var būt ierobežota, ar likumu, tiesas nolēmumu vai kādu saistību, kas viņam liedz šādu atdalīšanu izdarīt. Ēka ir zemes daļa un tādēļ arī uz to, tāpat kā uz pašu zemi, attiecas aizliegums to atsavināt un apgrūtināt, kas nodibināts ar nodrošinājuma atzīmi zemesgrāmatā. (Izvilkumi no Latvijas Senāta Civilā kasācijas departamenta spriedumiem, Tieslietu ministrijas izdevums, 1939, *skat. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri, Lietas valdījums. Tiesības uz svešu lietu (841.-926., 1130.-1400.p.) G.Višņakova, K.Balodis. Mans īpašums, Rīga, 1998., 18.lpp).*

[7.3] Tiesas spriedumā secināts, ka galvenās lietas juridiskais liktenis cieši saistīts ar blakus lietu. Uz blakus lietu, kamēr tā pieder pie galvenās lietas, nav iespējams nodibināt atsevišķās tiesiskās attiecības. Zemes daļa ir ēkas, koki un citi augi. Zeme kā galvenā lieta var pastāvēt bez ēkām un augiem, turpretī ēkas, koki un augi kā blakus lietas atsevišķi pastāvēt nevar.

Pirmās instances tiesas spriedumā atzīts, ka, izdodot ciršanas atļauju un nocērtot kokus un tos tālāk izmantojot vai pārdodot, blakus lieta tiek atdalīta no galvenās lietas un atsavināta, tā pārkāpjot lēmumu par prasības nodrošināšanu.

[8] Par Administratīvā rajona tiesas spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību kurā norādīts, ka pirmās instances tiesas spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apjomā.

Apelācijas sūdzība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[8.1] Pārsūdzētais administratīvais akts ir izdots, pārkāpjot likuma normas. Atbildētājs nav ņēmis vērā, ka lēmumā par prasības nodrošināšanu viennozīmīgi noteikts zemesgabala apgrūtinājums.

Civilprocesa 139.pantā ir noteikti prasības nodrošināšanas līdzekļi un ar Lēmumu par prasības nodrošināšanu pieteicējam nav aizliegta koku izciršana un pieteicējam piederošā zemesgabala */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* izmantošana.

Tiesai bija jāpiemēro Civillikuma 1128.panta norma, kas ir speciāla attiecībā pret Civillikuma 852.panta normu. Konkrētajā lietā tiesa nepamatoti atsaucās uz Latvijas Senāta Civilās kasācijas departamenta spriedumu lietā Nr.518, jo minētais spriedums attiecās uz ēkas un zemes saistību.

[8.2] Saskaņā ar APL 294.panta otrās daļas 3.punktu pieteicējam radusies tiesība lūgt atlīdzinājumu. Prasījums par atlīdzinājuma piedziņu nav bijis ietverts pieteikumā, bet šāds apelācijas sūdzībā izteiktais prasījums nav uzskatāms par sūdzības robežu pārkāpšanu.

Pieteicējs norāda, ka lietas izskatīšanas gaitā mainījušies apstākļi un ir stājies spēkā tiesas spriedums, uz kura pamata nekustamais īpašums (zemesgabals */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*) pieder citai personai, tādēļ nav iespējams veikt koku izciršanu.

Pieteicējs 2005.gada 20.janvārī noslēdza vienošanos ar SIA „Birzgale K", pamatojoties uz kuru pieteicējs pārdot kailcirte izcērtamos kokus par Ls 5800. Pieteicējs lūdz Administratīvo apgabaltiesu izskatīt lietu pēc būtības, atcelt pārsūdzēto VMD Lēmumu un piedzīt no atbildētāja neizcirsto koku vērtību Ls 5800 apmērā, kuru izciršanai netika dota atļauja.

[9] Administratīvajā apgabaltiesā 2006.gada 14.augustā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kur norādīts, ka pirmās instances tiesas spriedums ir tiesisks un pamatos, bet apelācijas sūdzība nepamatota un noraidāma. Norādīts, ka atbildētājs uztur iepriekš sniegtos paskaidrojumus lūdz izskatīt lietu pēc būtības un noraidīt pieteikumu.

[10] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāve pieteikumu un apelācijas sūdzību uztur pilnā apjomā un lūdz Administratīvo apgabaltiesu pieteikumu apmierināt.

Atbildētāja pārstāvis tiesa sēdē paskaidroja, ka pieteikums un apelācijas sūdzība netiek atzīti, un lūdz apgabaltiesu pieteikumu noraidīt.

Motīvu daļa

[11] Pārbaudījusi un izvērtējusi administratīvās lietas materiālus un noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus, Administratīvā

apgabaltiesa secina, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un turpmāk minēto iemeslu dēļ ir noraidāms *O.S.* pieteikums.

[12] Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējam pieder nekustamais īpašums */dzēsts saimniecības nosaukums/*, kas atrodas Birzgales pagastā, Ogres rajonā.

Nodibināts, ka Ogres zemesgrāmatu nodaļas Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr.42 attiecībā uz īpašumu */dzēsts saimniecības nosaukums/* ierakstīts aizliegums *O.S.* (pieteicējam) atsavināt un apgrūtināt ar lietu un saistību tiesībām zemesgabalu */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*, kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/*, 33,29 ha platībā, kas ietilpst nekustamā īpašuma */dzēsts saimniecības nosaukums/*, Ogres rajona Birzgales pagastā, kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/*, sastāvā. Nodrošinātais prasījums – īpašuma tiesība.

Ieraksts zemesgrāmatas nodalījuma izdarīts pamatojoties uz Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2004.gada 23.aprīļa lēmumu lietā Nr.C04263504, C-2635/04.

Minēti fakti norāda, ka likumā noteiktā kārtībā ar tiesas lēmumu pieteicējs ir pakļauts ierobežojumam rīkoties ar tam piederošu nekustamu īpašumu.

Lēmums par prasības nodrošināšanu attiecas uz pieteicēju un pieteicējam ir pienākums izpildīt lēmumu par prasības nodrošināšanu. Saskaņā ar lēmumā par prasības nodrošināšanu *O.S.* ir aizliegts atsavināt un apgrūtināt ar lietu un saistību tiesībām nekustamajā īpašumā */dzēsts saimniecības nosaukums/* ietilpstošu zemesgabalu */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* 33,29 ha platībā ar kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/*.

[13] Administratīvā apgabaltiesa secina, ka pēc Lēmuma par prasības nodrošināšanu pieņemšanas pieteicējs lūdza izsniegt atļauju kailcirtes veikšanai Ogres rajona Birzgales pagasta saimniecības */dzēsts saimniecības nosaukums/* meža 1.kvartālā 8., 12., 16.nogabalos.

No tiesā pārsūdzētā administratīvā akta pamatojuma Administratīvā apgabaltiesa secina, ka administratīvā procesa laikā iestādē ir nodibināts fakts, ka pieteicēja lūgums atļaut veikt kailcirti Ogres rajona Birzgales pagasta saimniecības */dzēsts saimniecības nosaukums/* meža 1.kvartālā 8., 12., 16.nogabalos attiecas uz augošajiem kokiem zemesgabalā */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*, kas ietilpa pieteicējam piederošajā nekustamajā īpašumā.

Pārsūdzētajā VMD ģenerāldirektora Lēmumā pamatoti konstatēts fakts, ka uz zemes gabalu */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* pastāv civiltiesisks strīds par īpašuma tiesībām.

Izvērtējusi administratīvajā aktā norādītos faktiskos apstākļus un tiem piemērotās materiālās tiesību normas, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka pieteicējam tiesiski un pamatoti tika atteikts atļaut veikt kailcirti Ogres rajona Birzgales pagasta saimniecības */dzēsts saimniecības nosaukums/* meža 1.kvartālā 8., 12., 16.nogabalos.

[14] Administratīvā apgabaltiesa secina, ka uz zemesgabalu */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*, kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/*, 33,29 ha platībā attiecas pieteicējam noteiktais aizliegums apgrūtināt to ar lietu un saistību tiesībām, kā arī pastāvēja aizliegums atsavināt minēto zemes gabalu.

Izskatāmajā lietā Administratīvajai apgabaltiesai ir jānodibina, vai Lēmumā par prasības nodrošināšanu noteiktais aizliegums apgrūtināt zemes gabalu */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* ar lietu un saistību tiesībām ietver arī aizliegumu izcirst uz minētā zemes gabala augošus kokus.

[15] Konkrētajā lietā ir noskaidrojams civilprocesuālās tiesību normas - Civilprocesa likuma 139.panta pirmās daļas 5.punkta (*likuma redakcijā, kas bija spēkā Lēmuma pieņemšanas brīdī*) leģitīmais mērķis, jo minētās procesuālo tiesību normas piemērošanas rezultātā pieteicējs tika pakļauts īpašuma tiesību aprobežojumam.

Civilprocesa likuma 139.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka prasības nodrošinājuma līdzeklis ir aizliegums atbildētājam veikt noteiktas darbības. Apgabaltiesa konstatē, ka Lēmums par prasības nodrošināšanu attiecas uz pieteicēju un Lēmums satur aizliegumu pieteicējam apgrūtināt zemes gabalu */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* ar lietu un saistību tiesībām.

Administratīvā apgabaltiesa secina, ka Lēmumā par prasības nodrošināšanu noteiktie aizlieguma veidi ir visaptveroša rakstura un piemērojot šādus aizliegumus, pieteicējam pēc būtības tiek noteikts pienākums atturēties no noteikta veida darbībām un tādā veidā tiek saglabāts civiltiesiskā strīdā esošs nekustamais īpašums tādā pat stāvoklī (arī īpašuma mantiskajā vērtībā), kādā nekustamais īpašums atradās sākoties civiltiesiskam strīdam.

Lūdzot atļauju izcirst kailcirtē augošus kokus, kas daļēji ietilpst strīdus īpašumā */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*, pieteicējs pauda nepārprotamu nolūku samazināt civiltiesiskā strīdā esoša īpašuma vērtību, bet to nepieļauj Lēmums par prasības nodrošināšanu kurā norādīts, ka prasības nodrošināšanai ir piemērojams Civilprocesa likuma 139.panta pirmās daļas 5.punktā norādītais prasības nodrošināšanas līdzeklis.

Apgabaltiesa secina, ka Lēmums par prasības nodrošināšanu neliedza pieteicējam izmantot meža nekoksnes vērtības un par tādām Meža likuma

15.pantā tiek minētas tās materiālās vērtības, kas sevī ietver ķermeniskas lietas, kuras saistītas ar mežu un kuras iegūstot tiek atdalītas no meža, kā arī mežam piemītošas rekreatīvās, vidi stabilizējošās un ekoloģiskās īpašības.

[16] Meža likuma 12.panta trešā daļa noteic, ka koku ciršana mežā ir aizliegta, ja meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja mežā nav veikta meža inventarizācija, izņemot šā panta otrajā daļā minētos gadījumus vai gadījumus, kad kokus cērt vējgāžu, vējlaužu un snieglaužu seku likvidēšanai.

Administratīvā apgabaltiesa izvērtējusi ziņas par faktiem, kas bija iestādes rīcībā izdodot pieteicējam nelabvēlīgu administratīvu aktu, secina, ka no pieteicējam piederošā nekustamā īpašuma */dzēsts saimniecības nosaukums/* atdalītajam zemes gabalam */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* tika piešķirts jauns kadastra numurs, izstrādāta inventarizācija un zemes lietojuma plāns. Uz minēto apstākli norādīts pieteikumā Administratīvajai rajona tiesai.

No administratīvās lietas materiāliem netiek konstatēts, ka pēc zemes gabala */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* atdalīšanas no pieteicējam piederošā nekustamā īpašuma */dzēsts saimniecības nosaukums/* minētajam īpašumam būtu izstrādāts meža apsaimniekošanas plāns, kā arī būtu veikta pieteicējam piederošā meža inventarizācija.

Tā kā pēc nekustamā īpašuma */dzēsts saimniecības nosaukums/* robežu maiņas atbildētāja rīcībā nebija nodots atbilstošs meža apsaimniekošanas plāns, tad atbildētājs nevarēja izdarīt lietderības apsvērumus un vērtēt, vai ir pamats atļaut pieteicējam veikt kailcirti saimniecības */dzēsts saimniecības nosaukums/* meža 1.kvartālā 8., 12., 16.nogabalos, ja tiktu nodibināts, ka daļa no minētās platības atrodas nekustamā īpašuma */dzēsts saimniecības nosaukums/* pašreizējā teritorijā.

[17] APL 302.panta otrā daļa noteic, apelācijas instances tiesa izskata tikai tos prasījumus, kuri izskatīti pirmās instances tiesā. Savukārt minētā panta trešā daļa noteic, ka par jauniem prasījumiem nav uzskatāmi šā likuma 294.pantā minētie gadījumi.

Administratīvā apgabaltiesa secina, ka nav pamata izvērtēt tos argumentus, kas attiecas uz apelācijas sūdzībā izteikto prasījumu piedzīt no atbildētāja atlīdzību 5800 latu apmērā tā iemesla dēļ, ka pieteicējam nebija iespējams veikt koku kailcirti un pārdot tos SIA ”Birzgale K”, pamatojoties uz 2005.gada 20.janvāra vienošanos.

Apgabaltiesa secina, ka šāds prasījums nav minēts pieteikumā, kā arī pieteicējs šādu prasījumu nav izteicis pirmās instances tiesā, pirms tika uzsākta lietas izskatīšana pēc būtības.

Pieteicēja prasījums par 5800 latu piedziņu ir uzskatāms par jaunu prasījumu, jo saskaņā ar APL 294.panta otrās daļas trešo punktu, par jaunu prasījumu netiek uzskatīta prasība atlīdzināt mantas vērtību sakarā ar prasītās mantas atsavināšanu, zaudēšanu vai izmaiņām tās sastāvā.

Izskatāmajā lietā pieteicējs lūdz tiesu atzīt par prettiesisku un atcelt VMD ģenerāldirektora lēmumu un noteikt pienākumu izsniegt ciršanas atļauju koku kailcirtes veikšanai.

Administratīvā apgabaltiesa secina, ka uz pārsūdzētā administratīvā akta pamata pieteicējam nav atsavināta piederoša manta, tā nav zaudēta un atbildētāja rīcības dēļ nav veiktas izmaiņas pieteicējam piederošas mantas sastāvā.

Izskatījusi lietu pēc būtības apelācijas kārtībā, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka pārsūdzētais VMD Lēmums ir tiesisks un pamatots, pieteicējam pamatoti tika liegtas tiesības atļaut veikt koku kailcirti saimniecības */dzēsts saimniecības nosaukums/* meža 1.kvartālā 8., 12., 16.nogabalos.

[18] Administratīvā apgabaltiesa secina, ka pirmās instances tiesa pēc būtības pamatoti ir noraidījusi *O.S.* pieteikumu un atzinusi pārsūdzēto VMD ģenerāldirektora lēmumu par tiesisku un pamatotu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt *O.S.* pieteikumu par Valsts meža dienesta ģenerāldirektora 2004.gada 9.decembra lēmuma Nr.S-81/10.6/1-13 atcelšanu un pienākuma noteikšanu izsniegt pieteicējam atļauju koku kailcirtes veikšanai.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs M.Vīgants

Tiesneši M.Birzgalis

E.Puriņš